

ЗІ СВЯТОМ ПЕРЕМОГИ, ТОВАРИШІ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 17 (1550). 4 ТРАВНЯ 1984 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

НЕ ПОМЕРКИЕ В СЕРЦЯХ

Все далі в історію відходить Велика Вітчизняна війна... Але в серцях радянських людей ніколи не померкнє світливий день Перемоги — 9 травня 1945 року, що приніс людству визволення від страхіть фашизму. Радянський народ, все прогресивне людство відзначають цей день як велике свято. Свято, до якого наша країна йшла 1418 суворих днів важкої війни.

Розгром фашистських армій під Москвою став поворотним пунктом в ході другої світової війни і має велике воєнно-політичне значення. Круто змінила обстановку на фронти на користь наших військ поразка гітлерівців під Сталінградом у лютому 1943 р. Тут було оточено і ліквідовано більш ніж 300-тисячне угруповання ворога. Завершила корінний перелом у ході війни перемога Радянської Армії під Курськом. У цій грандіозній битві наші війська витримали натиск фашістів, а потім перейшли у контрнаступ, в ході якого звільнили Донбас і Лівобережчу Україну. Не міг врятувати агресора і широко розрекламований ним неприступний оборонний рубіж на Дніпрі. Наши воїни форсували ріку і вже 6 листопада 1943 р. звільнили древній Київ, а потім — значну частину Правобережжя. Завершивши в основному у 1944 р. визволення рідної землі, Радянська Армія спільно з силами національно-визвольного руху європейських країн почала вигнання загарбників з територій підкорених ними держав.

Завдання повного розгрому ворога вимагало героїчних зусиль всього народу. Армія, партизани, трудівники тилу, згуртовані Комуністичною партією в єдиний бойовий загін, віддавали всі сили розгрому ворога.

Головним джерелом перемоги радянського народу в боротьбі з фашизмом була керівна і спрямовуюча діяльність Комуністичної партії. Вона організувала, ідейно зброяла і надихнула народи нашої країни на священну боротьбу з віроломним і сильним ворогом. Взявши

на себе відповідальність за долю Вітчизни, партія розробила наукові обґрутовані програми мобілізації всіх моральних і матеріальних сил країни на потреби війни і, перетворюючи її в життя, привела народ до перемоги.

Перемога Радянського Союзу показала його політичну, економічну і воєнну могутність, невичерпні сили і можливості соціалізму. Радянський народ-богатир переможно проніс крізь полум'я воєнних років овіянний славою прапор Леніна, прапор Жорсткня, прапор соціалізму. Тільки наш народ міг зростти і виховати таких полум'яних і самовідданіх бійців за свободу Батьківщини, як Гастелло, Талаліхін, Матросов, Карбішев, Космодем'янська, тисячі й тисячі безстрашних геросів. Державними нагородами за воєнні подвиги відзначено більш як 7 млн. доблесних воїнів, і серед них понад 300 викладачів та співробітників університету — учасників Великої Вітчизняної війни, що нагороджені бойовими орденами і медалями. Це Г. Е. Дедякін, І. М. Дузь, Л. Х. Калустян, М. Ю. Раковський, С. О. Сергейчик, Д. І. Поліщук Ф. П. Смагленко, А. З. Яровий, Г. О. Плосконос, П. М. Маркушевський та багато багато інших.

Історичним, політичним підсумком другої світової війни і її складової частини — Великої Вітчизняної війни нашого народу — є зміцнення позицій соціалізму, посилення його впливу на світовій арені, ослаблення і звуження сфери панування імперіалізму. Проте ослаблення позицій імперіалізму не змінило його природи, не зниило, а ще більше посилило його агресивність. У 80-х роках загострилася міжнародна обстановка. Імперіалістичні політики мілітаризму і агресії Радянського Союзу, інші країни соціалізму протиставлють політику миру, зміцнюють безпеки, відвернення ядерної війни.

Воины восьмидесятых годов склоняют боевые знамена у могилы Неизвестного солдата у Кремлевской стены. Фото В. Христофорова и Б. Кавашкина. (Фотохроника ТАСС).

СВЯТАЯ ЯРОСТЬ НАСТУПЛЕНИЯ,
БОЕВ ВЫСОКАЯ СТРАДА
ЗАВЯЖУТ НАШЕ ПОКОЛЕНИЕ
В ЖЕЛЕЗНЫЙ УЗЕЛ НАВСЕГДА.

К. СИМОНОВ.

УКАЗ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

про присвоєння професору СЕРДЮКУ В. В.
почесного звання Заслуженого працівника
вищої школи Української РСР

За заслуги в підготовці цівника вищої школи Української РСР, висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства, успіхи в науково-дослідній роботі та активну участь в громадському житті присвоїти ректорові Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, доктору фізико-математичних наук професору СЕРДЮКУ Віктору Васильовичу почесне звання Заслуженого пра-

Голова Президії
Верховної Ради
Української РСР
О. ВАТЧЕНКО.
Секретар Президії
Верховної Ради
Української РСР
М. ХОМЕНКО.

м. Київ, 25 квітня 1984 р.

5 мая-День печати ВЫПУСК УНИВЕРСИТЕТА РАБКОРОВ

В Одесском университете рабкоров при областной организации Союза журналистов УССР состоялся очередной выпуск. Пятидесяти молодым журналистам вручены дипломы после второго года обучения. Среди выпускников есть и студенты нашего университета: филологи Н. Авсенина, И. Грачева, В. Диденко, А. Евдокименко, А. Иванчик, Т. Кирьева, И.

Крашенинникова, Н. Лазарева, Т. Загоруйко, Сандагсурен (Монголия), С. Ткаченко, В. Мальшев, Т. Феденко, А. Щур; И. Елсуков и Ю. Лебеденко (физфак); В. Кулев (биофак).

Мы поздравляем выпускников университета рабкоров и желаем им творческих успехов.

Л. СЕРПНЕВЫЙ.

УЧАСТЬ СРЕДИ ФИЛОЛОГОВ ЖУРНАЛИСТЫ!

Говорят, что каждый десятый филолог становится журналистом. Кто занимается такой статистикой, неизвестно. Но факты упрямая вещь. Осипов, Бакалинский, Кохрихт, Михайлик, Борщевская, Деревянко, Мороз, Старец, Осадчук и многие другие выпускники филфака университета стали профессиональными журналистами, да еще какими! Занимали или занимают в газетах и журналах руководящие должности.

И среди преподавателей филфака немало журналистов-публицистов, очеркристов, рецензентов. Кто не читал в областных газетах, в нашей «Вечерке», в родной многостражке «За научкові кадри» статей профессоров Дузя, Вязовского, Недзведского, Фащенко, доцента Маркушевского...

Тяга филологов к журналистике понятна и благородна. Ведь прессы, говорил В. И. Ленин, верно служит революционному делу. Она — организатор масс, коллективный пропагандист и агитатор. Она содействует активному привлечению масс к строительству коммунизма, стимулирует творческий поиск во всех отраслях народного хозяйства. В сложной международной обстановке коммунистическая печать вооружает людей словом исторической правды.

Школа молодого журналиста ОГУ! Со своими традициями, со своей историей. Она

действует при редакции «ЗНК» и сегодня.

Сколько студентов обучалось в этой школе по линии ФОП — не сосчитать! Историки, физики, химики, юристы, мехматовцы, биологи, географы и геологии. Но больше всего филологов. И это вполне понятно.

А посмотрим сегодня, в канун Дня печати на стенгазеты, которые выпускают филологи на каждом курсе, в группах, в общежитиях. Среди них есть подлинные шедевры по оформлению, по верстке, по содержанию.

Возьмем только один номер 6-й за 1984 год. Он открывается содержательными статьями о Пленуме ЦК КПСС под рубрикой «Партийная жизнь». Далее мы найдем материалы об опыте работы УВК, о добровольной народной дружине студентов, рассказы о лучших преподавателях и студентах, теплые поздравления женщинам факультета в связи с 8 Марта. С интересом читаются материалы, посвященные 170-летию со дня рождения Т. Г. Шевченко. В номере представлена самая разнообразная информация о жизни факультета. И конечно — юмористический уголок. Весь номер богато иллюстрирован художниками и фотографиями.

Хорошо работает редакция «Филолога». Это настоящий журналистский труд!

В. НИКОЛАЕВ.

В ПАМ'ЯТІ І В СЕРЦІ, в усьому найсвятішому даті вступу в лави Комуністичної партії Радянського Союзу.

22 бересня 1942 року. Село Пульникове Калінінської області. На його околиці обладнана землянка політвідділу дивізії. Сурові обличчя, короткі, як черга з автомата, виступи, потиски-поздоровлення шкарубок рук. І врученння партійного квитка.

В пам'яті той день, та година. Щирі вітання моєго першого фронтового наставника начальника першого відділу штабу дивізії капітана Олександра Дмитровича Нікітіна. То він зустрів на початку червня 1942 року, як начальник штабу нашого 1130 стрілецького полку, ще не обстріляного лейтенанта, пояснив обстановку, дав дружні поради, наголосив, що зелений гай, в якому розташована моя батарея, має дуже романтичну назву «Серце». Але фашисти надто безсердечні до його долі. Вони осідлали Варшавське шосе, панівні висоти, рвуться на наші рубежі. Гай «Серце» простирується кулеметним вогнем з трьох сторін. Треба бути пильним, — наголошував начштабу.

А на слідуючий день перший бій, бойове хрещення. Тільки сіли вечірні сутінки, гайок загудів розривами ворожих снарядів. Почалася арт-підготовка. А потім наступ. З трьох боків сунули на гайок зовнішні фашисти. Перший бій, перше випробування. Годину грали наші міномети. Година бою і

СТУДЕНТИ РГФ БЕРУТЬ ШЕФСТВО

Реформа школи зазначає необхідність постійної роботи — з учнівською молоддю. На факультеті РГФ така робота виявляється у складанні шефських договірів з підшефними організаціями. У листопаді — грудні минулого року на факультеті пройшла договірна кампанія, під час якої було складено тільки 5 договірів у семи групах. Було підписано договори між 34, 35 англійськими групами і середньою школою № 35, між 36-ю групою і другим інтернатом; між 31 і 32 німецькими групами і середньою школою № 90; 31 і 32 французькими групами і середньою школою № 10, а також між 31 і 32 французькими групами і консервірним заводом ім. Леніна.

Хочу зазначити, що минулого року на факультеті не обирались відповідальні за шефську роботу до комсомольського бюро факультету. Мабуть, тому шефська робо-

та на факультеті не велась, про неї не мали уяви. Складені договори — це перші кроки факультетської шефської роботи.

При складанні цих договорів зустрілися труднощі. По-перше, в школах вже є договори про педагогічну практику, що їх проходять в цих спеціалізованих школах студенти нашого факультету. По-друге, адміністрація школ не виявила до нас особливої довіри. Нам довелося вислухати дорікання, що наші студенти не приходять в школу і не будуть виконувати договірні зобов'язання. Чимало зусиль було витрачено на те, щоб запевнити завучів — організаторів у серйозному ставленні комсомольців РГФ до шефської роботи, у їх бажанні спілкуватися з школярами. Нам повірили і договори було складено.

Шефська робота на факультеті знаходиться під постій-

ним контролем бюро факультету. Так, в лютому на засіданні бюро факультету було заслушано звіт про роботу шефського сектору, а в квітні були викликані відповідальні за роботу шефських секторів першого і другого курсів, у зв'язку з недоліками в їх роботі. Ведеться також контроль по виконанню договорів групами. Студенти працюють з відстачами учнями, допомагають класним керівникам і школярам у випуску тематичних газет, організують культпходи в кіно, беруть участь у підготовці і проведенні шкільних вечірок.

Гірше йдуть справи у шефській роботі з молоддю консервного заводу. Це наше перше промислове підприємство, з яким ми заключили договір і ми ще не маємо належного досвіду в такій роботі. Але в нас є бажання і всі можливості налагодити спілкування з молоддю консервного заводу і зробити цю шефську роботу таюююю неформальною, як вона ведеться зараз в школах міста Одеси студентами нашого факультету.

В. АНДРЕЙЧЕНКО.

квіти, на іншій пейзаж: похмурий осінній день, а то — ваза з квітами, ялинка в снігу, ре-продукція з картини Германа Геральда (Нюренберг) «Пейзаж з озером».

Свою любов до природи Ананій передавав солдатам та мені.

— Вклоняйся, комбате, моя чудовому краєві. Та не тільки за красу його природи, але й за культуру. Одеса — колиска українського театру корифеїв, то правда. А май краї, то мати-годувальниця. В Причорномор'ї були гастролі, а у нас, вважай, стаціонарна база. Прослідкуй за газетами, зваж... Напиши книгу.

Ішли жорстко! бої, а ми говорили з Ананієм про житє, про майбутнє. Скільки разів з вдячністю згадував свого друга, гортаючи пожовкілі сторінки «Одесского вестника», вивчаючи маршрути театральних труп Кропивницького та Старіцького, Садовського та Саксаганського. А в 1961 році, коли Ананій завітав до мене в гості, я нагадав ті дні йому своїм автографом на книзі «Марія Садовська».

— Я теж даю рекомендацію. Зараз, — дізnavшись про нашу розмову, сказав тоді командир вогневого взводу.

Яка то була щирість, яка жага солдатської дружби, яка віра. Вона зосталася зі мною: і в пам'яті, і в серці. І також на все життя.

Ів. ДУЗЬ,
професор.

НА ВСЕ ЖИТЯ

комісар, старший лейтенант Григорій Пилипович Куніцин і якось особливо душевно, дружньо сказав:

— Ну що ж, пора тобі в партію...

— А я комуніст, — відповів, не зрозумівши натяку.

— Кандидат в члени партії. А тепер пора й в члени, — продовживав Куніцин. — Придивлявся я до тебе, вивчав. І тоді, як перший раз батарею вів вогонь, і тоді, як Руданського читав солдатам, і сьогодні бачив тебе на передовій під вогнем «месерів». Пора. Пиши заяву, а я даю рекомендацію.

Така одвертість і таке довір'я були для мене великою чистотою. Григорій Куніцин бувалий у бувальцях чоловік. Пройшов він через окопи громадянської війни. Там і в партію більшовиків вступив. Потім колективізація. Він уповноважений партії. Перед початком

шов і до моєго, ввійшов, залишився на все життя. Бережу я його післявоєнні листи; перевічу і думаю про золоті глибини його душі.

На ту розмову нагодився молодший лейтенант Ананій Меркулов — вчитель із Ставрополя, член партії з 1932 р., до безміри закоханий у свій предмет — географію. Він залишився в моїй пам'яті як поет-географ. Годинами міг Ананій розповідати про кожне місто нашої Батьківщини, про краї та області, про їх флору та фауну. А яким він був романтиком-мисливцем, як любив кожну пташку та звірину. Вже тепер по сорока роках після початку боротьби з фашизмом перечитую його скupi листівки, адресовані дружині та дітям, і не можу не дивуватися душі цієї людини. В них ненависть до гітлеризму і захоплення чарами природи.

«23 квітня 1944 р. Здрастуй,

дорога донечко! Попалася під руки листівка з видом Тернополя (вулиця Адама Міцкевича — І. Д.), за який ми боролися майже місяць і звільнини його. У нас весна. Сьогодні бачив перші польові фіалки...».

«19 бересня 1945 р. Здрастуй, мила Аня! Ми здійснили прорив. Зараз просуваємо

вперед. Воюємо в лісах. Жахливе болото і гориста місцевість. Вчора бачив п'ять, а сьогодні чотири диких козулі. Скрізь стрілянина, вони не знають, де врятуватися...».

«24 квітня 1945 р. Здрастуйте, дорога донечко Аллочка та синок Юрочка. Шлю вам батьківський привіт і найкращі побажання з Чехословаччини. Сади тут цвітуть, наче молоком облиті...».

«7 травня 1945 р. Здрастуй,

«ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

ЩОДЕННИК ПОХОДУ

ПОШУКОВОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ

Одеський державний університет, готуючись до гідної зустрічі 40-річчя Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні, включився до Всеосвузного походу радянської молоді «Літопис Великої Вітчизняної». За ініціативою і при активній участі комітетів комсомолу, ДТСААФ, студентського профкому, туристична секція «Крокус» Одеського університету організувала у вересні минулого року пошукову експедицію за шляхами евакуації університету. Основна мета експедиції — збір документальних матеріалів про діяльність університету, його співробітників і студентів в роки Великої Вітчизняної війни. Експедиція пройшла за маршрутом «Одеса — Майкоп — Туапсе» — частину шляху евакуації Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова в роки Великої Вітчизняної війни. До складу експедиції вийшли 10 студентів, представники механіко-математичного, фізичного і хімічного факультетів.

Почалася експедиція 30 серпня 1983 року, в 11.30 туристична група «Пошук» відправилась до міста Майкопу. 5 вересня в три години ночі прибули на місце призначення. Ночувати довелось на вокзалі. Вранці прийшли в гарком комсомолу. Другий секретар Аскан Тлепери і відговідальний за ідеологічну роботу учбових закладів Микола Цаплев допомогли учасникам експедиції влаштуватись в гуртожитку ПТУ № 5. Ніяких відомостей про евакуацію Одеського держуніверситету горком не мав.

Перш за все група звернулась до дирекції краєзнавчого музею і таким чином налагодила зв'язок з колишнім директором музею, випускницею ОДУ 1947 року Любов'ю Гнатівною Лебеденко. Ось що воно розповідає про діяльність ОДУ в 1941—1942 роках. Розміщувався університет у приміщеннях табакознавчого (зраз деревообробного) технікуму, школи № 5, у педагогічному інституті. Студенти і викладачі мешкали у гуртожитку технікуму. Працювали всі факультети: фізико-математичний, хімічний, біологічний, філологічний, геологічний, грунтово-географічний, історичний.

Студентам і викладачам вдавалося підію працювати незважаючи на голод, хворобу, бомбардування. Студенти у вільний від навчання час надавали посильну допомогу фронту і тилу. Очолював університет в ті буріні воєнні роки професор Савчук. В Майкопі було проведено перший за часів війни набір студентів — 180 чоловік. Загальна кількість студентського складу на той час становила 540 чоловік. У зв'язку з військовим положенням строк навчання був чотирьохрічним. Більша частина випускників йшла до лав Радянської Армії. Тільки з випуску 1942 року на фронт пішли 56 чоловік. Так жив і працював Одеський університет в місті Майкопі.

Пошукові групи Ради ветеранів, партійного архіву міста Майкопа, середніх шкіл № 3 і № 5, педагогічного інституту подали одеським студентам велику допомогу у пошуках матеріалів про перебування Одеського університету в їх місті за часів евакуації.

Незважаючи на героїчний опір частини Червоної Армії, влітку 1942 року німецько-фашистські загарбники ціною великих втрат живої сили і техніки захопили Кубань. Були окуповані всі райони Адигеї і велика частина Краснодарського краю. Вторгнення гітлерівців на Кавказ привело до

О. ЛЕЩЕНКО,
студентка III курсу
мехмату, керівник
експедиції.

ПОД СТАЛИНГРАДОМ

А враг опять готовил
наступление —
Уже в штабах «пронзили»
стрелью нас.
И в этот день я подал
заявление.
Парторг сказал: «Собранье
через час».
Железный смерч свиреп-
ствовал без меры,
Играл с огнем ревущий

самолет.
Как на весах, качался
волжский берег.
И может, здесь решалось —
чья взъмет...
Сошлись «Нах остань!» в этом
поле мглистом.
И клич: «За Волгой нет для
нас земли!».
И первыми вставали
коммунисты

И на ушанках пять лучей
несли.
Нас заждались бездомные
селенья,
И мы у орудийного ствола
Писали всем расчетом
заявления...
И наша в том сражении
взяла!

Николай РЫБАЛКО.

ОСВОБОЖДАЯ УКРАИНУ

В годы Великої Отечест-
венної війни Корсунь-Шев-
ченковська операція була
одною із найблістячіших.

Ми освобождали Україну
в складі 38-ої (7-ої гвар-
дейської) мотострілкової
бригади. Она входила в соста-
в 20 танкового корпуса под
командуванням генерала Лаз-
арєва. 5 танкової армії ге-
нерала Рогністра. Прорвав
оборону противника, на-
ша армія пішла на соединені
с 6-ою танковою армією гене-
рала Кравченко І-го Україн-
ського фронта.

Гвардійці рвались в бой.
В ніч з 24 на 25 січня по-
тода видалася холодної, ту-
манної. Ми вели разведку в
направлення села Осетнян-
ки. Под прикрытием тумана
прошли через боевые по-
рядки немецьких и вышли на
южную окраину села. Здесь
были определены огневые
точки противника, что помо-
гло наступлению.

Утром начались бои. Они
шли за каждый дом. Фашисты
ожесточенно сопротивля-
лись, но артилеристы стар-
шего лейтенанта Писаренко
прицельным огнем вынуди-
ли врага отступить. Тепло
встретили нас жители села.
Искренне радовались долгождан-
ной родной армии, тан-
кистам.

Но снова раздался при-
каз:

— Вперед!

Противник пытался плот-
ним артилерийским и мино-
метным огнем остановить
нас. Но тщетно. Путь на
г. Шполу был открыт. При
подходе к городу противник

снова пытается остановить
разведчиков. Но из лесов к
нам уже устремляются под-
разделения местных парти-
зан. С криком «Ура!» мы
врываемся в город, продви-
гаємося к вокзалу, выходим на
площадь города Шполы.

Затем бригада получает
новый приказ: вместе с тан-
кистами 155 бригады захва-
тить последний опорний пункт
противника г. Звенигородку, где намечена встреча
с передовыми частями 6-ої танкової армії І-го Українського фронта. И снова мы десантируемся на танки.
Теперь впереди идут танкис-
ты лейтенанта Е. Хохлова.
Ведя огонь на ходу, танки содрогаются, мы прижимаємося к их стальним телам, согреваем под полами автомата с тем, чтобы они не от-

казали в більшому бою. И
они не отказали! На рубеже
атаки мы спешились и снова
руськое «Ура!» понеслось
над українською землею. Тан-
ки ворвались в город. Ми не
остаєм. Молодост, боєвая
и фізическая закалка — все
це помогает развить успех.

И вот она — встреча двух
фронтов! Объятия, поздрав-
ления, мы ликуем.

Кольцо замкнуто! Идут
бои внутри «котла». К 16
февраля в руках врага осталася
только с. Шендеревка. На предъявленный на-
шим командованием ультиматум о полной капитуляции
противник ответил отказом.
Предпринимаются решитель-
ные действия наших войск по уничтожению окружённой
немецкой группировки.

Ветераны 20 танкового
Звенигородского корпуса и
наші прославлені 7-ї
гвардійської Сталінградської,
а тепер — Корсунь-Шевченковської
мотострілкової бригади свято чият традиції
дружби и с 4 по 10 мая ви-
езжая на свою очередну
встречу на родні землі
Т. Г. Шевченко. Здесь мы
вспомним бывшие ратные де-
ла, помянем тех, кто отдал
свою жизнь за освобождение
Украины, расскажем об этом
на уроках мужества в шко-
лах, на встречах с моло-
дежью на предприятиях.

Г. ДЕДЯКИН,
начальник 2-ої часті ОГУ,
полковник в отставке.

У СПОГАДАХ ТВОЄЇ СІМ'Ї

В одній з аудиторій філо-
логічного факультету пізньо-
го квітневого вечора горіли
газові лампи, на столах
стояли гвоздики, фіалки, про-
ліски... На рушнику хліб-
сіль, самовар, чай з вишне-
вої гілки. Студенти-вечірни-
ки святково одягнені. На
плечах квітчасті червоні хуст-
ки. Звучить музика М. Глін-
ки, О. Даргомижского, О.
Вертовського, Бетховена.

«Велика Вітчизняна війна в спогадах твоєї сім'ї» —
цей вечір відкриває старший
викладач кафедри української
літератури Лідія Григорівна
Холоденко. Зачитуються листи від вчителів, бать-
ків, односельчан.

Сьогодні у нас день осо-
бливи: іде година глибокої
шані загиблих у студен-
тівських родах. У Марії Іларіонівні
Танасійчук з Кірово-

градської області, матері на-
шої однокурсниці, батько,
братья, дядьки брали участь
у визволенні від фашистів
одинадцяти країн Європи і
Азії.

Не всі повернулися з
фронту. Марія Іларіонівна
приїхала, щоб спекти і покласти
на студен-тський стіл
свіжі запечені яблука, пиро-
ги, які любили солдати з її
родини.

Під музичний супровід
звучать слова з поеми Єгора
Ісаєва «Суд пам'яті», скор-
ботні і суворі. Розмова за
столами ведеться не поспі-
хом, майже тихо. У словах
одна думка, одне застеження —
«Не забудь, не забудь!»

Студенти Валентина Дем'ян-
яна, Оля Витранська, Лари-
са Оскілко розповідають про
участь своїх батьків і

членів родини у Великій
Вітчизняній війні, про звіль-
нення ними Софії, Будапеш-
та, Праги, про допомогу
фронтові і тилові. На закін-
чения вечора звучить «Бу-
хенвальдський набат». У
тривожній мелодії поєднані
реквієм і Гімн. Реквієм у
пам'ять мільйонів полеглих,
гімн — людям, які не скри-
лися. Засторогою всім:
«Пам'ятайте! Пам'ятайте!..».

Пам'ять — це наш священ-
ний обов'язок перед полег-
лими і перед живими. Сьо-
годнішній світ раз у раз на-
гадує про це і долею наших
родин, позначеніх глибоко-
ю пам'яттю втрат.

Л. ЛУК'ЯНЕНКО,
студентка І курсу
вечірнього відділення
філологічного факультету.

ПЕРЕМОЗІ

О, як тебе ми виглядали
Крізь ніч, крізь морок,
крізь туман,
Як ми для тебе засівали
Від ворога відбитий лан,
Які човни, які причали
Благословенні готували,
Яким напоєм наливали
Жадоби невтолимий жбан!

Клонилася мати при
дорозі,
Простягши руку
вдалечину,
Де на дощі і на морозі
Іржав синовний вірний

кінь,
Земля здригалася
в погрозі.
І омивали чисті слізозі
Синів, що впали на порозі
Життя майбутніх поколінь.
Коли під гордою
Москою
Ворохі пінились вали

І терези страшного бою,
Як світ, розгойдані
були, —
Ми, сильні силою
одною,
По-під Кремлівською
стіною

Стояли, сповнені тобою,
Тобою дихали й жили.
Серед німих воронок
чорних
У сталінградському диму,
В ділах, як юність,
неповторних,
В гостях у смерті, як
в дому.
Ми, військо друзів
непоборних,
З ланів, з хребтів
високогорних
Мололи ворога на жорнах
І пастку ставили йому.
Максим РИЛЬСЬКИЙ.

студентом

успевающим

(СОВЕТЫ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ)

Слово «студент» в переводе с латинского — «усердно работающий, жаждущий знаний». Студент — это будущий специалист. И, значит, овладение основами марксистско-ленинского учения, ясное видение политических целей партии и страны, фундаментальная научная и практическая подготовка, умение работать с коллективом, вести в нем воспитательную работу должны стать для студента главной задачей на весь период обучения в институте.

Короткая студенческая пора — всего пять лет. А след остывает на всю жизнь, определяет ее.

Жаждущая легкость обучения в первом семестре, почти неограниченная самостоятельность в выборе занятий порождают в некоторых головах беспечность и легкомысленное обращение со временем, создают обманчивое представление о возможности наверстать и освоить все, когда потребуется... А расплата на экзаменационном финише неизбежна. В девятых случаях из десяти повинно в этом не отсутствие способностей, а элементарное неумение организовать свой учебный труд и, прежде всего, самостоятельную работу.

Для эффективной самостоятельной работы необходимо выполнять следующие условия:

1. Высокое чувство ответственности за право обучения в вузе.

2. Знание закономерностей эффективной самостоятельной работы: умение конспектировать лекции и отрабатывать их, работать с книгой, желание и умение строить самостоятельную работу, рационально использовать время.

3. Выработка привычки к соблюдению гигиены и режима умственного труда.

4. Активная жизненная позиция, предполагающая товарищескую взаимопомощь, взаимную требовательность в академическом коллективе.

В основу учебного процесса должно быть положено не механическое штудирование, а активная работа по усвоению учебного материала — конспектов, учебной литературы. Перефразируя известное изречение, можно смело сказать: покажи мне свой конспект и я скажу, какой ты студент.

Умение конспектировать лекции — одно из важнейших условий успехов в учебе. Установлено, что студент, внимательно слушающий и конспектирующий лекции, систематически обрабатывающий конспекты, тратит на усвоение учебного материала, в том числе и в период сессий, в 5—7 раз меньше времени, чем те, кто ведут конспекты небрежно или вообще не конспектируют занятия.

Не менее важными для успеха дела являются ежедневный учет и планирование. Учет можно вести в любом виде — в записной книжке или в тетради.

Нелегкий труд учебного процесса вызывает утомляемость, снижает работоспособность. Познай самого себя: каков тип нервной системы — сильный или слабый?

Установлено, что у обучаемых с сильным типом нервной системы учебная нагрузка не вызывает сдвигов в функциональной деятельности коры головного мозга. Средняя работоспособность обучаемых этого типа составляет 87—88 процентов.

У обучаемых со слабым типом нервной системы в ходе учебы развиваются признаки хронического утомления. К концу первого семестра их работоспособность падает до 60 процентов, а к концу второго — до 30 процентов.

Устают и изнемогают не столько от того, что много работают, а от того, что работают плохо, неумело. Ритмичная, равномерная работа в течение всего семестра, сочетающаяся с активным отдыхом — основа сохранения работоспособности. Вот почему так необходимы студенту чередование длительных занятий с физической разминкой, активным отдыхом на свежем воздухе.

И в заключение: сегодня «человек разумный» — это человек познающий. В эпоху научно-технической революции каждый, кто причисляет себя к интеллигенции, должен овладеть навыками научной организации труда.

Д. РЕШЕТКОВ.

З ГЛИБИН МОРІВ ТА ОКЕАНІВ

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ЗАПОВІДНИК

Біля входів до катакомб в одному з найстаріших районів Одеси — на колишній Молдаванці — з'явилися будівельні матеріали та рищтування. Розпочався ремонт підземного заповідника Одеського державного університету.

— Турбота про незвичайну експозицію, — розповідає кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент І. Одинцов, — не випадкова. Там знаходитьться унікальне зібрання кісток, анатомічних груп і окремих скелетів видів тварин, що населяли Північне Причорномор'я сім-десять мільйонів років тому, в останній епохі незгнового періоду історії Землі.

Цей унікальний музей створила сама природа. У різні часи поверхові води заносили до карстових печер рештки тварин. Вони потрапляли в особливі шари глини і законсервувались. Так і нагромадилося це дивовижне зібрання. Уважно розглядаючи його, можна розпізнати рештки верблюдів, страусів, гієн та безлічі гризуни. Привертає увагу майже цілком збережений кістяк плюоценової лисиці, розміром значно більший за сучасну її родичку. Ось ці тварини населяли тутешні землі мільйони років тому.

Нині у заповіднику знайдено рештки сорока двох видів звірів. Крім того, на стінах печер — відбитки багатьох дивовижних представників тваринного світу давнього минулого. Одеський підземний заповідник — один з небагатьох відомих ученим.

С. ШАНДАР.

Ректорат, партком, профкоми і рада ветеранів Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова в глибоким сумом сповіщають про смерть члена КПРС з 1939 року, ветерана Великої Вітчизняної війни, начальника міжзвізьового юридичного відділу

ТРУБАЧЕВА
Олександра
Борисовича

і висловлюють співчуття рідним і близьким покійного.

у змаганнях на призи газети «Вечерня Одеса».

Традиційним став зльтот ветеранів секції, що проходить у спортивно-оздоровчому таборі ОДУ Чорноморка, де збираються люди різного віку, різних поколінь, романтики, в яких живе дух оптимізму, які влітку чи взимку йдуть в гори.

Велику увагу приділяє туристська секція «Крокус», зараз працюють в вузах і технікумах, на підприємствах, в школах, в різних кутках нашої країни: С. Ватющук, Віктор і Раїя Чащини, Павло і Тетяна Гусак, Віктор і Олена Олексієви і багато інших.

Зараз в секції займається близько 60 чоловік з фізичного, механіко-математичного, геолого-географічного, біологічного, хімічного і філологічного факультетів. Керує роботою секції правління у складі восьми чоловік.

Туристська секція «Крокус» проводить спортивні змагання, змагання, агітаційні вечори, зустрічі. Кожної середи в секції читаються лекції по підготовці туристів до походів, два рази на тиждень проходять тренування. Члени секції, студенти механіко-математичного факультету М. Клейнер, М. Фролов, О. Соколова, О. Лещенко та інші підготовили і провели вечір «Туристськими тропами».

Правління секції постійно організує збори груп напередодні походів, куди запрошуються і нові члени. Щороку «Крокус» проводить свій традиційний зліт, а також бере участь у зльтах туристів інших вузів міста і ДСТ «Буревісник», де неодноразово були переможцями серед гостей зльту. Члени секції постійно беруть участь

ТУРИСТСЬКА СЕКЦІЯ «КРОКУС»

люційної, бойової і трудової слави радянського народу. Під час таких походів у членах секції виховується патріотичне почуття, з'являються спортивні навички, виявляється любов до природи, створюються нові пісні. Традиційним стала участь членів «Крокусу» у туристському пробігу «100 кілометрів за 24 години» Поясом Слави. Цього року відбувся одинадцятий пробіг і в ньому взяли участь 35 членів секції.

За ініціативою і при ак-

Правління
туристської секції
«Крокус» ОДУ.

ЗАХОДТЬ:

Одеса, вул. Радянської Армії,
24.

ДЗВОНІТЬ:

24.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул.
П. Великого, 2, держуніверси-
тет, редакція газети «За нау-
кові кадри».

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкомов и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. тип. «Чорноморська комуна» Одесського обкому КП України, вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 6544.